

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK

srijeda,

3. studenoga 1954.

Izlazi tjedno

God. III. Broj 116

Cijena 15 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Grad slobode

NAVRSILO se deset godina što se nad slobodnim Šibenikom vije crvena zastava slobode i socijalizma. Te su godine nastavak jedinstvenog puta i borbe: od prvih ustaničkih dana do danas. One se nastavljaju u budućnosti i neće im biti kraja, jer je radni narod zajedno sa Komunističkom partijom i drugom Titom već 1941. odlučio da im ne bude kraja, jer je nevidenim žrtvama u ratu i nevidenim pregalastvom u miru postavio temelje novoga života.

Tisuću godina stoji naš grad, no ovaj jadranskoj hridi. Rvao se sa slijepinom od sebe, da bi, usprkos njihovoj nebrojeno jačoj snazi i pritisku, sačuvao svoje narodno biće i na njemu gradio i razvijao se. Takvom neprestanom borbom istvaranjem u narodnom duhu, ljudi Šibenika i čitave njegove okolice opravdano se ponose. Narodni duh Šibenika, tako snažan i izrazit, odavna je priglio i posvojio sve što je južnoslavensko, blisko i bratsko, što je u vječkoj borbi i stvaranju vezivala slična sudska. Ništa ga nije moglo otrgnuti iz ove naše općejugoslavenske cjeline.

U ovom gradu je novoga života u bratstvu i jedinstvu svih naroda Jugoslavije, u socijalizmu, palo je na dobro tle.

Deset godina konačne slobode donjelo je više svjetla i života, nego svi prošli vječovi Šibenika. One su pobjeda vječne borbe našega grada, ali i pobjeda nad prošlošću.

Novi život, socijalizam, je svijesna i neugasiva težnja za boljim, iz dana u dan. Nema okamenjivanja »starih pravica«, već stalnog razvijanja i sticanja novih.

Deset godina izmjenilo je lik Šibenika. U njima je deset godina neumornog rada naših ljudi i čitave naše zajednice. Uloženi trud rascvao se u bolji život danas, i još bolji sutra.

Teškim žrtvama u Narodnooslobodilačkoj borbi Šibenik je sa svojom okolicom kratio put svoje slobode. Prožet vjerom u snagu i neuništivost naših naroda Šibenik je lavovski ušao u borbu na život i smrt. On se je borio za život, novi i ljepši. S ponosom može kazati da se je čitav borio protiv stranih i domaćih neprijatelja slobode i radnog čovjeka. Tisuće Šibenčana iz grada i okolice prošli su kao Titovi vojnici slobode i bratstva i jedinstva naših naroda gotovo čitavu našu zemlju. A od odraslog do djeteta, svi, pomagali su da sloboda zasjaje što prije.

Tu slobodu mi danas uživamo. Mi je čuvamo i razvijamo. Nema sile koja nam je može oteti. Jer ona buja, Cvate. Jer je brani radni čovjek od Slovenije do Makedonije, od Jadrana do Drave i Dunava.

U historiji našega grada i čitavog našega naroda:

»Nek se ovaj vijek gordi nad svijetom vječkovima!«

Svečana akademija u Narodnom kazalištu

Oslobodenje Šibenika, kao i svih krajeva naše zemlje, znači oslobođenje radnih ljudi od kapitalističkog izrabljivanja, od zaostalosti i siromaštva - rekao je drug Nikola Sekulić u svom referatu

Na svečanoj akademiji koja je ke zemlje. Smatram da ovom miteta na oružanju ustanak pro-

pričkom imamo puno razloga da vodi se već u srpnju mjesecu i se osvrnemo na osnovnu li-

sakupljuju se male grupice i vr-

nju putu revolucionarne borbe i še manje akcije, organizirane od socijalističke izgradnje Šibenika. Okružnog komiteta u Šibeniku.

Uoči napada Italije i Njemačke koji je tada rukovodio s partijskim organizacijama u Šibeniku, koja je tada imalo svega oko 48 članova i Dalmaciji. Početkom kolovoza

150 kandidata i skojevac, bila je sposobna da bude organizator ustanaka, jer su komunisti tada u prvom redu bili spremni da formirana 3 takva odreda: Šibenčki, Vodički i Primoštenški.

Ali pred 10 godina nije se zbio

svršetak običnog rata u jednom

od naših krajeva. To je bio po-

bijedonski hod jedne revolucije

s kojom se završavala faza oružane borbe i pobijedila nad okupatorima i njihovim domaćim

slugama, koji su kao izdajice

naroda doživjeli slom svog političkog i društvenog sistema. Ta-

kako je oslobođenje Šibenika, kao i svih krajeva naše zemlje, značilo oslobođenje radnih ljudi od kapitalističkog izrabljivanja, od zaostalosti i siromaštva. Pred 10

godina započeo je novi život u ovom gradu i u ovom kraju. I danas kada slavimo 10-god. oslobođenje, a tako će biti dok bude

živio naš narod, u prvom redu sjećat ćemo se slavnih dana oslobodilačkog i revolucionarnog

rata i njihovu veličinu i historijsko značenje ocijenjivati preko onih djela, koja smo sagradili

na tekvinama te slavne borbe. Tu prošlost će doživljavati sva-

ka buduća generacija, jer ona ne

će biti ispisana samo u školskim udžbenicima, u umjetničkim dje-

lima i na spomenicima, već će

živjeti u srcima ljudi, u djelima,

živjet će u socijalističkom uređenju, u slobodi i blagostanju čo-

vjeka. Poziv Centralnog ko-

krupnu ulogu u jačanju bratstva, a u veljači na terenu Zatona i Vodica i sa kotarom Biogradom. Stigli u ustaničke krajeve Like i Bosne u najtežim prvim danima i pokazali da se treba zajednički tući protiv svih neprijatelja: okupatora i izdajica četnika i ustaša. Oni su svojim primjerom i hrabrošću i na djelu to dokazali, stekli su velike simpatije i ostali nezaboravni u narodu.

U to vrijeme se vrše razne akcije u gradu i po selima u okolini Šibenika i Bukovice. Neprijatelj vrši represalije, strijelja prve omladince u mjesecu srpnju i kasnije u listopadu. Nakon ubijstva jednog špijuna strijeljaju se 6 divnih mladića, koji hra- bro umiru. Početkom prosinca u Lliku je krenula grupa partizana iz Vodica i Zatona, zatim sa Iža, Dugog otoka i Molata. U siječnju 1942. formira se partizanski odred od Srba iz Bukovice i Hrvata iz primorja, i jedan odred na terenu Primoštena i Rogoznici.

U jednoj akciji i sam zadar- skij prefekt. To je dalo takvog poleta Narodnooslobodilačkoj borbi Sjeverne Dalmacije, da više nikad okupator nije mogao da razbijje borbeni elan, jedinstvo Srba i Hrvata u svu strahu terora: uništavanja i paljenja sela, masovnih strijeljanja, odvođenja u internaciju, odvođenja stoke, i svakojakе pljačke. Nikad u ovim krajevima četničke izdajice nisu mogele osiguraju svoje pozicije. Talijani su organizirali antikomunističku bandu radi bratobušiličke borbe uvlacići u nju sav ološ i najzaostaliji dio seljaka pod utjecajem jednog dijela popova, ustaša i četnika. Ono što nismo uspjeli u Kninskoj krajini u početku, uslijed slabosti partiske organizacije, uspjelo se u Sjevernoj Dalmaciji: da se zauvijek razbiju četnici. Partijska organizacija iz Šibenika je nayrije preusrela četničke izdajice i snažnim razvitkom partizanskih borbi pokazala, tko se bori protiv okupatora i tko brani hrvatski

Prva dalmatinska u oslobođenom Šibeniku

Pozdrav druga Tito

Povodom proslave desetogodišnjice oslobođenja Šibenika šaljem svim učesnicima proslave i narodu Šibenika i okolice tople čestitke i sređane pozdrave.

Šibenik je poput mnogih primorskih gradova ušao u prvim danima okupacije da brani svoju slobodu.

Uvjeren sam da će njegovi gradani izgradujući svoj grad i dalje zauzimati dostoјno mjesto u zajedničkim naporima usmjerenim na osvarenje sretnijeg života u našoj socijalističkoj zajednici.

Josip Broz Tito

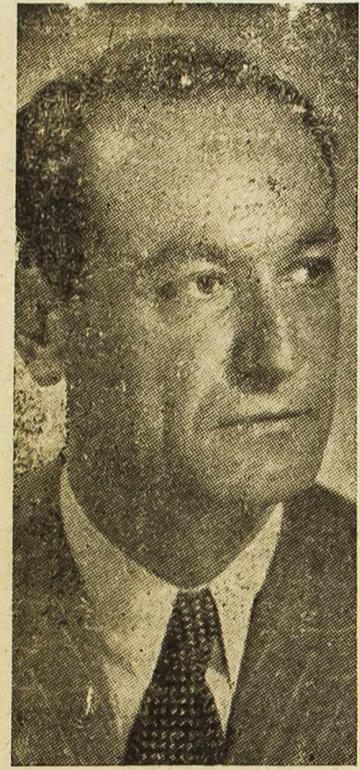
(Nastavak na 2. strani)

Deset godina izgradnje sasvim su preobrazile ekonomski i društveni život našega grada

(Nastavak sa 1. strane)
i srpski narod.

U nastavku svog izlaganja drug Sekulić je kazao:

— Postanak i razvitak narodne vlasti u Sibeniku pokazuje kakav je zamah imala demokratska revolucija. Narodni odbor oslanja se na čitav sistem mreže pododbora, koji su uz političku aktivnost vršili i materijalnu mobilizaciju. U takvim uslovima surovg rata i okupacije, formirana je vlast, koja je neposredno izvirala iz narodnog raspoloženja. Karakteristično je, da pored terora, hapšenja i zlostavljanja

nije bilo provala. U odbore su ulazili i omladina i stariji ljudi, majke i djevojke, ljudi svih slojeva stamovništva poneseni revolucionarnim elatom i patriotskom komunizmom, uvjereni da je jedino takva borba, koju predvodi Komunistička partija, sposobna da osigura našem narodu mir i slobodu.

Drug Sekulić je dalje nastavio:

— Okupator je kao represiju za odlažak u partizane i zbog aktivnosti u NOB-i, internirao i zatvorio oko 2900 članova partizanskih porodica iz grada i oko 6000 s kotara. Nakon represalija, mobilizacija je bila još masovnija i mi možemo kazati, da je u toku prve polovine 1943. izvršena masovna mobilizacija, koja kulminira kapitulacijom Italije, kad je iz Sibnika otišlo u NOV oko 1700 gradana.

Zatim je rekao:

— Sibenik je prije rata bio malo, jedan od najzaostalijih gradova u Dalmaciji. Poljoprivredni stanovništvo, prema statistici iz 1931. god., bilo je 75%, a ostalo su bili radnici, trgovci i druge profesije. Danas na poljoprivrednu otpada 17% stanovništva, ali se ta brojka mora ispraviti, jer je vrlo neznatan broj domaćinstava, koja se isključivo bave poljoprivredom. To najbolje ilustrira, u kojoj se mjeri izmjenila ekonomika grada, pa prema tome, u uslovima izgradnje socijalizma, i društveni odnosi i društvena struktura grada. Mora se istaknuti, da je u prvim godinama nakon oslobođenja grada stanovništvo pokazalo veliku požrtvovnost i elan na pediziranju porušenih tvornica i drugih privrednih objekata.

Opći privredni razvitak zemlje, a naročito razvitak teške industrije, pomoć inozemstva i izvozna sposobnost same naše zemlje, uslovili su, da se zbog povoljnijih uslova, koji su se našli u Sibniku pride, izgradnji novih ogromnih industrija sa valjaonom i elektrolizom aluminijske na Ražinama i novom tvornicom ferolegura. Tim tvornicama Silenik sa svojom okolicom postat će jedan od najrazvijenijih industrijskih centara u našoj dalmatinskoj korpusu, odnosno 26. dalmatinske divizije i I. tenkov-

predstavljaju najdragocjenije, saveznog fonda, naglo su se i osjećljivo odrazile na ekonomski život grada i okolice, na zapošlenost i standard, na izgradnju stanova, komunalnih objekata, saobraćaja, zdravstvenih i prostorijenih ustanova. Ta izgradnja je još više povezala grad sa svojom okolicom, tako da već danas oko 5.000 radnika dnevno zaraduje u gradu i razvija se jak međusobni ekonomski promet.

Sibenska luka dobiva novu operativnu obalu, koja će kada budu gotova, uz riječku luku predstavljati najizgradniju našu luku. Način dovršenja, luka će moći da primi 900.000 tona robe i preko 11 prekoceanskih brodova. Danas već može da primi 764.000 tona robe i u najednom 6 prekoceanskih brodova, da je već sada promet u odnosu na predotivni veći za 50%.

Govoreći o poljoprivrednoj proizvodnji, drug Sekulić je napisao, da se vrše naporci za njen način razvijati.

Ali pored općih naših teškoća i ogromnih sredstava, rekao je drug Sekulić koje ulažemo u industriju, saobraćaj i razvitak poljoprivrede, uložena su relativno ogromna sredstva i za razvijati komunalnih potreba grada. To je bila kada da učini samo ova naša vlast i ovo naše društveno uređenje. Da se radi o preporodu jednog kraja, modu mnogim našim ostalim krajevima, to nam ne govore samo novi industrijski objekti, nove škole, nova obala, novi vodovod, nove ulice i novi kvartovi kuća i t.d., nego nam jednako to govore i novi ljudi, nova radnička klasa i inteligencija, koja počinje da daje pečat gradu, njegovom društvenom i političkom životu.

Svakako jedan od najtežih problema je stambeni. Svi znamo kakve teškoće imamo na tom području. Pored toga moramo se stalno boriti i mobilizirati

ti sredstva za što brži i jeftiniju se razvija, privlači kao privredni, politički i kulturni centar svoje okolice, pa iz tog proizlazi i njegova obaveza da prednost, koju ima i koju mu je zajednica omogućila, treba da razvije tako, da izgradju svoje stanove. Moramo računati s tim, da taj problem ne ćemo moći tako brzo riješiti, jer to nije samo problem ovoga grada, već i čitave naše zemlje, a posebno kada se ima u vidu naš raniji standard, zaostalost, ratna porušenost, napor u privrednoj izgradnji i potrebe, koje su nastale razvitkom građeva i industrijskih naselja. Moramo suzbijati isključivo loškalne, sebične i malogradanske zahtjeve i gundanja, koji ne vode računa o stvarnosti i o potrebama cjeline, pa se nameće sa svojim traženjima i nemogućim planovima »što sve treba«, i to samo u ovom gradu, ne pitajući, da li se to može i na čiji bi se račun to izvelo. Najbolji lik je takva shvaćanja a da bi gledanja na politiku, koja se vodi i koja se može voditi bila realnija, jeste učešće samih građana u političkom i društvenom mehanizmu upravljanja. Organizacije Socijalističkog saveza moraju da budu više organizatori svog učešća, kako bi se organi radničkog upravljanja u poduzećima, a naročito organi komunalne zajednice u svom radu i politici što šire oslanjali na interese i učešće u prvom redu radnih ljudi, jer će na taj način najefikasnije ostvariti ona veza i interes, koji spajaju pojedinca s komunitom. Nešta građani na sastancima Socijalističkog saveza više raspravljaju o problemima podizanja proizvodnje, o pitanju cijena, ishrane, tržišta, izgradnje stanova, raspodjele viška rada, imajući pri tom uvjek svijest o cjelinu, o zajednici, u prvom redu o socijalističkoj Jugoslaviji.

Sibenik, kao i svaki grad, koji da se završe obje tvornice, iznosi

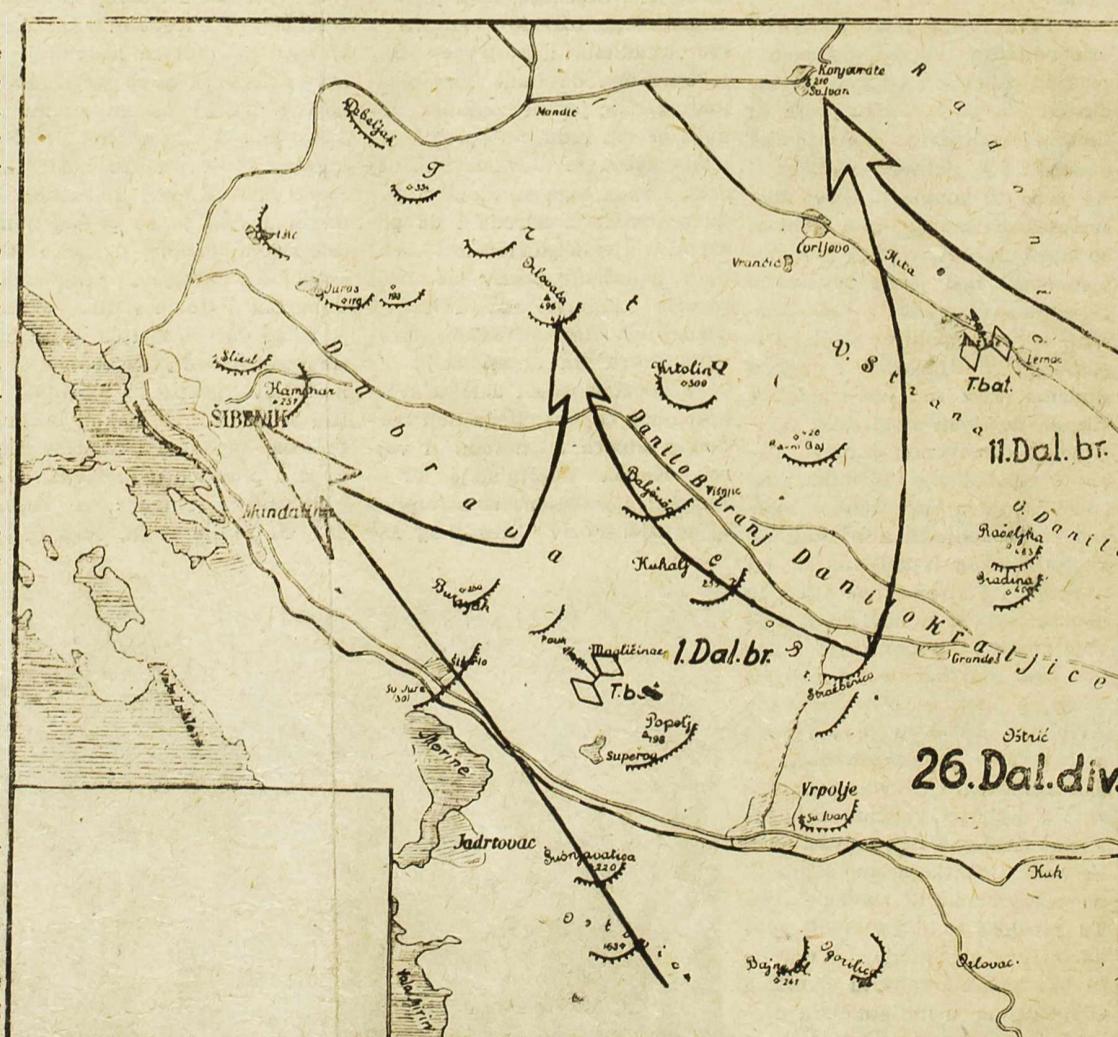
siti oko 15 i pol milijardi dinara, što bi po stanovniku (ovo realno pripada čitavoj zajednici), iznosi oko 770.000 dinara. To samo po sebi govori koliko se privredno razvio grad i kakve su njegove nove potrebe, ali to govor i kakve su obaveze grada, t.j. komunalne zajednice, prema svom skrem području i prema socijalističkoj Jugoslaviji, koja je nosilač izgradnje svih naših krajeva, koja osigurava socijalistički razvijati i brani našu sigurnost i nezavisnost.

Kao što vidimo, ovih 10 godina sasvim su preobrazile ekonomski i društveni život našeg grada i udarile čvrste temelje na njegovoj daljnjoj socijalističkoj razvijati. Zbog toga možemo biti ponosni, što nismo iznevjerili žrtve i nade onih, koji su dali svoje živote, i uvjereni, da ono što smo sagradili, da je najdostojniji spomenik na njihovu uspomenu.

Ovi naši dosadašnji rezultati i želje pogotovo nas ispunjavaju osjećajem ljubavi i zahvalnosti prema drugu Titu, koji tako sretno rukovodi našom zemljom, pa neka nam dugo živi na sreću i napredak socijalističke zajednice Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Svečanoj akademiji prisustvovali su dr Ivan Ribač, Viško Krušulović, viceadmiral Josip Černi, kontraadmirali Stanislav Parmač i Ljubo Truta, generalmajstor Petar Kleut i predstavnici narodnih odbora Zadra i Drniša, zatim mnogi prvorodnici iz grada i kota Sibenik, koji su se odazvali na poziv odbora za proslavu, narodni zastupnici Pere Skarica i Nikola Spirić, predsjednik NO-a gradske općine Petar Rončević, sekretar gradskog komiteta SK Ante Baljkas i ostali predstavnici političkih i društvenih organizacija.

Borba za Šibenik

OVIM člankom namjere je da se osvježi uspomena na borbu za oslobođenje Šibenika, i da se naši građani upoznaju s rim. rejonom, za neprijatelja predstavljao izvanredno jako učinkovito na jadranskoj obali, a djeđovanjem jedinica VIII. dalmatinskog korpusa, odnosno 26. dalmatinske divizije i I. tenkov-

tičke i operativne važnosti, jer je na istu sigurno oslonio desno krilo svoje obrane.

Za naše snage, pak, borba za Šibenik imala je veliko, kako vojničko tako i političko značaj. Vojničko: uništili razmjerne i značaj Šibenske luke bio je za neprijatelja od prvorazredne tak-

dovoljiti im povlačenje ka Kninu u cilju jačanja njegovog garnizona, kao i oslobođiti ratnu luku, veoma važnu za daljnje uspješno vođenje borbi prema sjeveru. Političko: donijeli slobodu napačenom herojskom narodu Šibenika i okoline, koji su željno očekivali da medu svojim oslobodiocima nadju svoje sinove i kćeri, koji su za slobodu svoje zemlje proljevali svoju krv širom domovine.

Nijemci, uvidajući važnost uspješne obrane Šibenika, odlučili su, da ga brane uporno i uz najveće žrtve. Oni su bili svjesni da bi gubitak Šibenika, vrlo brzo bio ugrožen i Knin, ta užalzna vrata na tromeđi Ličke, Bosne i Dalmacije. Neprijatelj je sve poduzeo da širi reon Šibenika utvrđi što snažnije.

Radi takove važnosti Šibenika, kako u planovima Nijemaca, tako i u našim, borbe koje su vođene bile su vrlo uporne i nije bio rijedak slučaj, da se na jedan položaj neprijatelja napadalo i po deset puta, tražeći rješenje borbot prsa o prsa.

Neprijatelj, u svom općem povlačenju od juga ka sjeveru, gonjen od jedinica VIII. korpusa, zaustavio se na unaprijed pripremljenoj obrambenoj liniji: Grebaštica, Jasenovac (K 255), K 296, Skadrica (K 429), Gorilica, Crno brdo (K 255), preko Daničko Brinje i dalje ka sjeveru utvrditi Tratarski masiv iznad Maglove drage, Ravnog Gaj, Krčoljin (K 500), Orlovača (trg. 406), K 549, K 334, Debeljak, zatvorivši komunikaciju Šibenik-Drnja. Iz toga se vidi da je ne-

(Nastavak na 5. strani)

Kako je oslobođen naš grad

(Iz sjećanja jednog bivšeg borca)

Jednog jutra, krajem listopada 1944. godine iskrcale su se u Trogir jedinice I. dalmatinske proleterske brigade. Split i čitavo Dalmatinsko primorje, sve do Dubrovnika bili su već oslobođeni. Sibenik i Zadar još su stenjali pod okupacijom, ali i oni su očekivali skoru slobodu.

Iako borci pa i većina rukovodilaca I. dalmatinske proleterske brigade nisu bili upoznati s novim zadatkom, koji je trebala izvršiti njihova brigada, ipak se naveliko govorilo da ćemo vjerojatno ići oslobođiti Sibenik. Poslije kraćeg odmora u Trogiru, brigada je ubrzanim mreštem krenula prema Sibeniku. Kilometar po kilometar duga kolona približavala se gradu. Orila se borbeni partizanski pjesma, kao i uvijek pred početak boja.

Noć se bila već spustila, kad je kolona umornih boraca stigla u Boraju. Naš I. bataljon ostao je da se odmori i prenoći u tom siromašnom selu. Tu smo od seljaka doznali da je neprijatelj pred Vrpoljem. Naše, prethodnice već su stupile u dodir s njim. Naredio je prijelaz nas je više nego prijateljski. Iako oskudni u svećemu, a naročito u hrani, seljaci

uložili su sve snage da nas odbiju. Naši borci su odlično korišteli zaklone koje pruža krš, te su odgovarali točnom vatrom osobito iz puškomitrailjeza. Vatra naših boraca pružila nam je dobru podršku. Sa nekoliko prečiznih pogodaka, ušutkana su 3 neprijateljska mitraljесka grijedala. Pod pritiskom naše vatre, Nijemci su se povukli sa prvih položaja i ostavili nekoliko mrtvih.

Nakon pola satne borbe naše čete su dobile naredenje da se povuku na položaje. Gubitak nismo imali, osim što su 4 borca bila ranjena. No u minobacačkoj, četiri imali smo 3 poginula. Zadatak je u cijelosti bio izvr-

šen. Još te večeri mi smo mogli govoru između seljaka i vozača nikad kraja, ali se moralo i na počinak.

Zara je tek počela da rudi, a borci su već bili na nogama. Nakon doručka komandant I. bataljona drug Kotorš izda je naredenje za pokret. Poslije kraćeg marširanja po cesti, bataljon je krenuo uskom stazom u koloni po jedan. Nakon jednog sata marša kolona se zaustavila. Komande četa sa štabom bataljona ispele su se na jednu čuku sa koje su izvidjali teren i utvrđivali raspored četa. Borci su za vrijeme još jednom pregledavali ispravnost svojih oružja. Među borcima našeg bataljona bilo je dosta Sibenčana. Bez razlike svi su borci jedva očekivali da stupe u borbu i da konačno oslobole grad. A naročito su to željeli sami Sibenčani.

Netom su se komande četa povratile sa izvidanja, dvije čete našeg bataljona dobile su zadatak da zauzmu položaj ispred vrha na kojem je crkvica sv. Ivana. Na toj koti Nijemci su bili dobro utvrđeni, a crkvica im je služila kao glavni bunker. Točne podatke o neprijatelju nismo imali, ali se pretpostavljalo da kotu sv. Ivan brani koja stotina dobro naoružanih Nijemaca. Naše čete dobile su zadatak da neprimjetno zauzmu položaje i da svaki borac u toku dana dobro izvidi teren, a u toku noći, i to u 23 sata, da se izvrši prepad. Zauzimanje polaznog položaja nije bilo najsretnije. Nijemci su nas primjetili i osuli minobacačkom vatrom. Tukli su neprecizno pa žrtava nije bilo.

Dan je prošao dosta mirno. U

noći nešto prije 23 sata komandiri su izdali naredenje da se u streličkom stroju, ali nečujno privučemo što bliže neprijatelju, a onda da ga iznenadimo. Nijemci su izgleda očekivali napad, pa su bili vrlo oprezni. U kratkim razmacima sa njihovih položaja ispaljivane su svjetle rakete. I tako se dogodilo da su nas oni primijetili prije nego što smo željeli. O nekom iznenadjenju, nije moglo biti više ni govora. Primili smo borbu, koja se do malo vodila svom žestinom. Nijemci su mislili da je to naš glavni napad.

Uložili su sve snage da nas odbiju. Naši borci su odlično korišteli zaklone koje pruža krš, te su odgovarali točnom vatrom osobito iz puškomitrailjeza. Vatra naših boraca pružila nam je dobru podršku. Sa nekoliko prečiznih pogodaka, ušutkana su 3 neprijateljska mitraljесka grijedala. Pod pritiskom naše vatre, Nijemci su se povukli sa prvih položaja i ostavili nekoliko mrtvih.

Nakon pola satne borbe naše čete su dobile naredenje da se povuku na položaje. Gubitak nismo imali, osim što su 4 borca bila ranjena. No u minobacačkoj, četiri imali smo 3 poginula. Zadatak je u cijelosti bio izvr-

šen. Svanuo je. I vrijeme je mnogo lepše nego jučer. No bitka još nije završena. Naprotiv najteže borbe u sklopu operacija za oslobođenje grada tek su počele. Napuštajući Sibenik, Nijemci su se nadali da će se bez nekih većih teškoča dokopati Društa i Knina. Iz Sibenika su izvukli u noć još nekoliko crvenih raket. Križ, iznenada se kroz noć raz-ta. Naši su zaposjeli tvrdavu sv.

Politički komesar XXVI. dalmatinske udarne divizije govori u oslobođenom Sibeniku

lježe mitraljesci rafal. Odmah smo se razvili u strjelce, ali ne-prijateljska zaštitnica nije nas čekala, pobegla je u grad. Naslovimo gonjenje. Ulazimo u naš Sibenik. Prolazimo kraj bolnice, a zatim izbijamo na Poljanu. U gradu nigdje tračka svijetla. I dalje oprezno nastupamo kraj Pazara, Mužičke škole i kod Doma narodnog zdravlja zauzimamo položaj očekujući da i ostale naše jedinice izbiju na liniju do koje smo mi stigli. Crvenom raketom obavještavamo ostale jedinice o visini našeg položaja. Trenutak kasnije poleti u noć još nekoliko crvenih raket. Križ, iznenada se kroz noć raz-ta. Naši su zaposjeli tvrdavu sv.

Ane i onu na Subićevcu. Oko 3 sata ujutro 3. studenoga 1944. Zbog toga je upućena jedna brigade XXVI. divizije na sektor Trtra sa zadatkom da preseće Nijemcima odstupnicu prema Društu. U žestokoj borbi poginulo je nekoliko stotina nje-mačkih vojnika.

Već je počeo da se spušta i mrok, kad su se umorne jedinice I. dalmatinske proleterske brigade vraćale u Sibenik. Sutradan 4. studenoga izvršena je svečana parada jedinica I. dalmatinske proleterske brigade. Oduševljeni građani su od srca pozdravili svoje junake oslobođioce.

Uglješa Baranović

Stab I. bataljona I. dalmatinske proleterske brigade

su mrdili hranu borcima. Razsen. Još te večeri mi smo mogli govoru između seljaka i vozača nikad kraja, ali se moralo i na počinak.

Zara je tek počela da rudi, a borci su već bili na nogama. Nakon doručka komandant I. bataljona drug Kotorš izda je naredenje za pokret. Poslije kraćeg marširanja po cesti, bataljon je krenuo uskom stazom u koloni po jedan. Nakon jednog sata marša kolona se zaustavila. Komande četa sa štabom bataljona ispele su se na jednu čuku sa koje su izvidjali teren i utvrđivali raspored četa. Borci su za vrijeme još jednom pregledavali ispravnost svojih oružja. Među borcima našeg bataljona bilo je dosta Sibenčana. Bez razlike svi su borci jedva očekivali da stupe u borbu i da konačno oslobole grad. A naročito su to željeli sami Sibenčani.

Netom su se komande četa povratile sa izvidanja, dvije čete našeg bataljona dobile su zadatak da zauzmu položaj ispred vrha na kojem je crkvica sv. Ivana. Na toj koti Nijemci su bili dobro utvrđeni, a crkvica im je služila kao glavni bunker. Točne podatke o neprijatelju nismo imali, ali se pretpostavljalo da kotu sv. Ivan brani koja stotina dobro naoružanih Nijemaca. Naše čete dobile su zadatak da neprimjetno zauzmu položaje i da svaki borac u toku dana dobro izvidi teren, a u toku noći, i to u 23 sata, da se izvrši prepad. Zauzimanje polaznog položaja nije bilo najsretnije. Nijemci su nas primjetili i osuli minobacačkom vatrom. Tukli su neprecizno pa žrtava nije bilo.

Dan je prošao dosta mirno. U

Uz obale Prokljana na istok, prostire se ubava klinina sela Bilice, bogata šumom hrastova i južnog voća, impresionirana visokim zidovima kamenja, koje je vrijedna ruka njihovih predaka iskopala iz zemlje, da bi stvorila koji plodni metar vinograda i vrtova. Možda upravo tim bedemima pocraćelog kamenja, sazidano bez vapna i cementa, Oslobođilački pokret u našem gradu, a i u Srednjoj Dalmaciji, duguje mnoge uspjehe. Do sada malo je napisano ili ništa o »Biličkom punktu«.

— Upravo tu, gdje Prokljansko jezero i rijeka Krka dijeli Sjevernu Dalmaciju na dva dijela, djelovao je jedan mali odred od svega 4—6 ljudi, a izvršavao toliko smione akcije i kroz punetri godine održavao neprekidno vezu između jednog i drugog dijela Dalmacije.

Ostali dio noći prošao je mirno. Svanuo je 2. studenoga tmuram i kišovit. U toku dana naša i protivnička artillerija povremeno su otvarali vatru. Prošao je i taj dan i nastupila noć od 2. na 3. studenoga. Sipila je hladna jesenska kiša. Na polozajima stajali su borci ogrnuti šatorskim krilima, očekujući da izvrše glavni napad. Vrijeme je bilo pogodno za borbu. Gusti mrok i štropot kiše omogućavali su da se što bliže privučemo neprijatelju i da ga iznenada napadnemo. Oko 20 sati stiglo je naredenje da nas na položaju zamijeni druga jedinica naše brigade. Čete I. bataljona dobile su novi zadatak. U najvećoj tisini izvršena je zamjena jedinica. Naše čete su zatim krenule na koti Ljubljana, koja se nalazi povrh Sišarića kuća. Kota je bila dobro utvrđena. Iako je zadatak bio težak, trebalo ga je po svaku cijenu izvršiti. Napad, koji su imali izvršiti I. i III. čete našeg I. bataljona, određen je za 23. sata. Oko 22,30 sati stigli smo na podnožje, gdje smo izvršili posljednje pripreme, a onda smo u streličkom stroju počeli

prede s jednog na drugi kraj. More je podmukli neprijatelj, nikada ne znaš da li će iza oštrelje glavice da najure motorne torpiljarke, a na istoku, da li će se samo četvrt sata vožnje od Sibenika ili Shradina, održavati jednu takvu vezu, a da istovremeno bude potpuno osiguran put onima koji prolaze. Možda je prvi puta nekome zatreptalo srce od bojazni i nevjericе, ali drugi put je sigurno prolazio. Tolikо su ti ljudi ulijevali povjerenje.

— Signalna vatrica na raslinskoj strani svojim dimom na točno određenom mjestu potvrdila je, da je prolaz sloboden. Istim signalom dan je odgovor. I za čas čamac se izvlači iz

gustiša, a često i iz mora, bore se ukrcaju i počima prijelaz more koji nije duž od 100 metara. Za to vrijeme na okolnoj »čuki« naziru se konture »punktanta«, nije ih više od 2—3, ali s mitraljezom spremni da na iznenadenje odgovore vatrom.

— Idemo popodne u Dubravu. Izgleda ti prostro nemoguće. Državna cesta, usred dana, patroliraju i prelaze neprijateljske jedinice. Pa ipak sve se izvrši s punom sigurnošću — nikada nitko nije stradao na »vezu«.

— Koliko je puta torpiljarka zahukala svojim snažnim »dizelima« upravo u trenutku, kada je naš brod bio na drugoj strani. .

— Bilički je punkt u vijek pobjedio. Okupator je palio i žario. Preko 150 kuća bez krovova, ali Bilice su ostale nepokorene. Preko 170 žrtava dalo je ovo malo selo našeg kotara.

— A kada je neprijatelj bio naprijed, ali »punkt« je živio i dalje, novi se brod našao i već sutra veza je bila uspostavljena. Ponovo plavi dim na raslinskoj strani, i odgovor na biličku, i za čas, nekoliko snažnih veslača parale je morske valove i bormu se prebacivali.

— Smionost nije imala granica. Ogradne zidine služile su umjesto sančeva, bilo je moguće povlačenje iz jedne ograde u drugu. Okupator ni njegovi služeći nisu se nikada usudili ući dublja u šumu, iako Bilice, iz jednog kraja na drugi, nisu šire od par kilometara. Iz gustiša vrebala je smrt, pa je u tome i tajna njihovih podviga.

— Malo je aktivnih učesnika NOB-e, kojima nije ostao u sjećanju »Bilički punkt«. Tko nije po koju noć za vrijeme neprijateljskih akcija, a te su bile svakog dana, proveo po koji sat, ili po koju noć, u biličkim bunkerima. Tko se ne sjeća naslaganog kamenja metar do dva iznad glave, a ti ležeći sa dva druga, razmišljaš, koliko su smioni i nepokolebljivi Biličani u službi svoje domovine.

Pa ipak, »Bilički punkt« dao je svoje žrtve. Dana 8. veljače 1942. godine, prilikom tzv. akcije neprijatelja na poziciji Stubanj, dali su svoje živote prvi drugovi iz »Punkta« Mikulandra Paško Krstić, Mikulandra Dane pk. Simo, Mikulandra Mile pk. Jakova, Slavica Marko pk. Tome i Vu-drag Ivo Simin, a kasnije i Mikulandra Ive pk. Marka.

Na životu su ostali Mikulandra Marko pk. Krste, Goretia Marko pk. Jakova, Petrović Ante pk. Krste i Mikulandra Jole pk. Mi-je pored drugih drugova, koji su kraće vrijeme djelovali u ovome »punktu«.

Njihova je velika zasluga i za akciju koju su izveli zajedno s »letećom četom« 29. IX. 1942. godine, kada su napali četnike i do nogu ih potukli. U borbi je poginulo 29 četnika, zarobljen 21, a ratni plijen bio je obilat: 5 puškomitrailjeza, 7 strojnica i mnogo pušaka i municije.

I danas na 10-godišnjicu oslobođenja našeg grada i kotara trebalo je dati priznanje smionom »Biličkom punktu«, hrabroj petorki, koja je kroz čitav rat svakodnevno omogućavala siguran prolaz iz Srednje u Sjevernu Dalmaciju.

V-V

Poruka drugova

Oči, željne lasta, nožem iskopane.
Mjesto struka drage ruke pušku stiše.
Vihor nas je ratni zavitlo ko liše:
Ni mladost, ni radost nama nisu znane.

Ucvljene majke, sestre silovane,
Jeviz letek žena, rodni dom bez krova:
S mržnjom u srcu stojim usred rova
Da svijetlo spasim za sutrašnje dane.

Grlice se krotke još pod nebom gnijezde,
Dok opaka tama kolje grlo žrtve.
O tko će izbrojiti juriše i mrtve,

Drugove spomenut, što padoše časno,
Oluje nadjačat, svima reći glasno:
Našom krvlju plante petokrake zvijezde!

1944. Nikola Perketa

GRADSKI I KOTARSKI KOMITET SKH SIBENIK

čestitaju

članovima SK i radnom narodu grada i kotara

PRAZNIK OSLOBOĐENJA

Piše: Narodni heroj pukovnik Obrad Egic

Epopeja na Barama

»Druga dalmatinska brigada. Kiša lopti, staze nema, gušta odigrala je presudnu ulogu u povlačenju naše glavnine preko rijeke Sutjeske i pokazala divne primjere upornosti i herojskstva.«

TITO

PETA neprijateljska ofenziva, pripremama u velikoj tajnosti i veoma brižljivo, zatekla je glavninu naše vojske sa Vrhovnim štabom na prostoru Crne Gore i Sandžaka. Nijemci, da bi ostvarili plan opkoljavanja glavnine naše vojske, otočeli su koncentrično nastupanje prema Goranskom, Šavniku i Žabljaku sa Pljevalja, Foće, Goražda, Nikšića i Gacka. Vrhovni štab NOV na vrijeme je uočio što neprijatelj sprema i poduzeo je sve mjeru da se izbjegne smrtna opasnost. Naredio je glavnim snagama izvlačenje od dodira s neprijateljem, ukazujući pravac povlačenja preko Pivskog platoa na sjeverozapad. Da bi se osiguralo povlačenje i onemogućilo Nijemcima da zatvore obrću na lijevoj obali Pive i Sutjeske, pravovremeno su upućene: Druga proleterska brigada na odsjek Vučevu, — Curevo, Sedma krajiska na odsjek Javorku, a nešto kasnije Druga dalmatinska brigada na odsjek Donjih i Gornjih Bara. Taj potez bio je od presudnog značenja za razvoj borbi i operacija naše vojske.

Druga dalmatinska brigada žurila je od Mrkalj Klada preko Dragaš Sedla u dolinu Sutjeske, da što prije izbije na Done i Gornje Bare i preduhitri Nijemce u njihovoj namjeri.

Donje i Gornje Bare su jedan mal plato na planinskim pustnjama na tromeđi Crne Gore, Bosne i Hercegovine (preko 1600 nadmorske visine) prostran oko 10–15 km². Smjestile su se između kanjona Sutjeske, Jabućnice, Hrčave i planinskog masiva Volujska i Zelengore. Kanjoni tih rijeka, koje ograju Bare, vrlo su strmi i neprohodni. Bare štite prilaz Suhoj, Hrčavi i Lučkim kolibama, kuda je trebalo da prođe glavnina naših snaga. Iz doline Sutjeske postoji jedna uska stazica, uklansana u stijene, a koja vodi preko Bare za Zelengoru.

Borci Druga dalmatinske brigade nukada ne će zaboraviti utiske koje su preživjeli spustajući se, 4. lipnja u noći, u strmine Draguš Sedla, kad se čovjeku čini da lebdi u prostoru.

»Anancerk« grupu jačine do 4 bataljona, dobro naoružan u okom, dok odjek mitraljesci i minobacačima. Pored toga, ta je grupa pojačana divizionom artiljerije. Namjera im je bila da izbiju na Sutjesku, da ovlađuju njenom dolinom i dođu u vezu sa grupom »Gertler«, koja je bila na lijevoj obali Pive i Sutjeske. Vjerovali su da će time dovesti u bezizlano stanje glavnine naših snaga u kotlini Sutjeske.

Koristeći veliku maglu, Nijemci su iz pravca Gacka i Čemerna, Graba i Zelengore — za vrijeme dok smo posjedali položaje — uspjeli da s izvjesnim snagama neprimjetno podu našim položajima i otočeli da navaljuju. Na planinskim visovima Planinice, Dobre i Uglešina Vrha, čije

Narodni heroj Obrad Egic

visine dosiju i do 2000 m, započela je velika bitka. Sudarili smo se s elitnim i dobro naoružanim SS jedinicama, koje je Hitler posebno izvježba za ratovanje i po tim crnogorsko-hercegovačkim planinama. Naredeno je da unište partizane, i oni su sljepo nasrtali. U prvim žestokim sudarima poginuo nam je komandir čete Pile Popović, puškomitralski: Milan Bosnić, Jovo Alfrević, Luka Torbica, Ciro Martinović, Ante Klarić; borci: Miro Martinović, Slavko i Kazimir Dunatov, Nikica Belamarić, Ante Stančić, Miloš Torbica, Nikola Dragić, i drugari: Biserka Bukić, Zorka Jelić. I drugi. Poslike jednog sata krvarenja, jurišima i protužurisima odbili smo napadaj Nijemaca. Tokom noći oni su poduzimaju izvjesne napade, ali bez uspjeha.

Nijemci su s izvjesnim zaštitnjem uočili naše namjere i pravac prodora glavnine. Jer, i oni su hitali da zauzmu polazaj Donje i Gornje Bare, kako bi uspiješno udarili u bok glavnine naših snaga i time onemogućili naše zamislj. Za postizanje tog cilja oni su, od dijelova 7. SS i

Tako je Druga dalmatinska zaposljila položaje oko Gornjih i Donjih Bara, s kratkim naredenjem: »Stiti se prolaz ostalih jedinica, prije svega ranjenika, Odstupanja, bez naredenja, nemal!«

Nijemci su s izvjesnim zaštitnjem uočili naše namjere i pravac prodora glavnine. Jer, i oni su hitali da zauzmu polazaj Donje i Gornje Bare, kako bi uspiješno udarili u bok glavnine naših snaga i time onemogućili naše zamislj. Za postizanje tog cilja oni su, od dijelova 7. SS i

Kad je neprijatelj uočio da neće tako lako razbiti našu obranu

i zauzeti položaje, on drugog jučera, 6. lipnja, oko 6 sati su dvije eskadrile bombardira naše položaje, da zatim jakom artiljerijom i minobacačkom vatrom pretrese svaki dijelič Planinice, Ardova i Dobre — k. 1795 i k. 1600 — gdje se držao 2. bataljon. Bili smo nepomični na položajima. Znali smo da poslije ludačke artiljerijske vatre Nijemci navaljuju jačim snagama i dovala nova pojačanja. Dočekivali smo ih na bliskom odstojanju, da ih odbijemo plotunima i protužurisima. Nakon jednosatne, a žestoke, borbe neprijatelj se uz osjetne gubitke, povlači na polazne položaje. Ubrzo — nije prošao ni jedan sat — Nijemci opet istim pravcem polaze u napad. Vraćaju se ponovo, sad nakon borbe prsa o prsa. I to se ponavlja, reklo bi se, u nedogled. Granate zasipaju položaje; baraž po trideset granata u minutu. Nijemci se pomoću konopaca penju preko neprohodnih litica, pojavičaju svoje redove. Ali, Druga se bori, ne počele. Avioni ne prestano bombardiraju položaje 3., 4. i 2. bataljona s bombama za djelovanje protiv živih ciljeva. Ranjen je izvjestan broj drugova. Anda Zuljan, Ankica Belamarić i drugarica Zorka, referent saniteta bataljona, u nedostaku sanitetskog materijala, cijepale su svoje košulje pa zavijale rane. Iako, čuvajući ranjenike, Dalmatinci povećavaju njihov broj, no i pored toga, oni su za Nijemce živi zid, koji ne odstupa do zadnjeg.

U toku popodneva Nijemci su si Svabe. A Đuro Bursać nije pojačali svoje bataljone novim mario za krv, koja mu teče iz svježim snagama i sad, uz podršku artiljerije i avijacije, poduzimaju na istim pravcima i položajima pet napada i juriša. Neprijatelj pokušava, bez obzira na žrtve, da razbijie našu obranu, i prodre u dolinu Sutjeske. Mi odbijamo sve njihove nasrtaje.

A tom krenevu poginuće nasmješili su i na ostale bataljone, ali oni su ih protunapadima i protužurisima odbili uz osjetne gubitke, ne dozvolivši ni toga dana da neprijatelj postigne pa i najmanje uspehe na našim položajima.

Na dan 7. lipnja glavnina naše grupacije prelazi je preko rijeke Sutjeske. Nijemci su to znali i već zarana, nakon artiljerijske i avijacijske pripreme, snagama do 4 bataljona, poduzimaju na čitavom frontu brigade energičan napad, nastojeći da se po svaku cijenu probiju u dolinu Sutjeske i onemoguće proboj našim snagama ka sjeverozapadu. Na položajima — Planinici, Arđovu, na desnoj obali potoka Kovića, u réjounu k 1600 — nastala je ostra i kravava borba. Hoće Nijemci u dolini Sutjeske, a mi ne damo. Vodi se borba prsa o prsa, bombardama i noževina, nižu se gubici na obim stranama. Ne popuštam ni mi, ni Nijemci. Nakon 2 sata rvanja odbili smo Nijemce na njihove polazne položaje.

U popodnevni napadima — uvidajući da ne mogu postići uspjeh na lijevom dijelu odsjeka brigada — Svabe se prikupiše, središte i ponovo krenuće u napad. Sad su težište borbe prenijeli na desni dio fronta kod Gornjih Bara, gdje se drže 2. i 3. bataljon. Tako je i na tom dijelu fronta došlo do još žesčih borbi. Borci 2. i 3. bataljona — poslije nekoliko odbijenih juriša — kad su Nijemci ponovo prošli u protujurište, uhvatili se s neprijateljem u nevideni koštar. Borilo se noževima i čundacima i nakon jednog sata, naši borci su odbili sve napade — nisu dozvolili prodor prema Donjim Barama i dalje.

(Nastaviti će se)

Neprijateljski konvoji nisu se probili

BILO je to rujna 1943. godine. Primoštenu se pritajila naša obalska artiljerija. Komandant je bio na položaju Zečevo, kada je zazvonio telefon.

Komandir I. baterije izvještavao je glasom koji je odavao nemir:

Neprijateljski konvoj plovi od Zlarina prema Primoštenu...

»Vrlo dobro! — osmješkuno se komandant.

Casak je premišlao, stišući prstima hladnu slušalicu. Misli su se rojile. Tražio je najbolji način da uništi neprijatelja. I naušio je. Zažimirši, kao da je viđio komandira s one strane žice, i mirno, kao da se radi o najobičnijem dogadaju rekao:

»Ničim ne odavajte položaj Naredenje slijedi!«

Stari artiljerac Vuk Nikolić odavno je čekao ovaj susret. On se brzo ispeo na osmatračnicu. Brod, koji je išao na čelu konvoja, jasno se očrtavao.

»Još malo, još malo«, šaputao je Vuk.

I kao da je htio da požuri brod, upirao je nogom u stijenu. Dotrećao je vezista, jer je opet zavojio telefon.

»Znam, druga baterija se javlja. Neka čeka naredenje!«

I dalje je, kao da požuruje brod, pritisnula stijenu.

A taj je plovio i Nijemci nisu slutili pogibiju. Plovio je i stigao na domaće vatre obje baterije.

U jedan mah planuli su naši topovi.

Brod je bio pogoden i polako je tonuo.

Tako je počelo.

Bili su to dani neposredno poslije kapitulacije Italije. Dalmacija — slobodna. Nijemci su se držali po većim gradovima. Oni su se mogli snabdijevati još morškim putem. Ali ni na pučini nji-

hovih brodova nisu bili sigurni. Razmaka jedni od drugih. Pravac im je bio jučerašnji: Zlarin — Primošten.

Nije se nadoao komandant da će se ponoviti baš jučerašnji dan.

Ali, kada je već tako, potruditi će se da bude drukčije. Cinilo mu se da je malo samo potopiti brod. Treba ga odvojiti od ostatih brodova i prinudit da prioste uz obalu i da se preda.

Baterije su dobile instrukcije.

Gore, na osmatračnici, nemir je zakucalo srce komandanta.

»Tunizima« — takvo je ime i mal čelnji brod. Nosio je tovar od preko 120 vagona hrane. I tovari su bili na njemu. Kada je stigao na domać vatre obje naše baterije, više nije mogao umati. Dao je znak: da se predaje. Pristao je u lučku Primošten.

A konvoj se vratio. Ni toga puta nije mogao proći.

Prošao je rujan. Oblaci su se navlačili na nebo. More je postalo sasvim tamno i nemirno, jer su duvali jaki vjetrovi. Odavno je »Tunizina«, sa tovarom hrane, otplovila na otroke. Na njenoj boči zablistala je petokraka zvezda. Artiljerici su još uvek u Primoštenu. Kada su donili naredenje da se povuku, rešili su da još pričekaju. A kada konvoj više nije nailazio, produzimali su druge akcije. Avioni su i dalje tražili njihove položaje. Ali uzalud. Vidjeli su samo krš i uzalud su mitraljirali seoske kuće. Njemačka komanda je bila zbumjena: da li da posalje konvoj, gdje je ta ubita artiljerija. Morski put je bio presječen.

A potom, jednog sivog popodneva, pojavio se ponovo konvoj.

Desilo se ono što se desilo prvom i drugom. Put je bio zatvoren, nisu se mogli probiti. Vratili su se, i opet bez jednog bro-

Narod oslobođenog Sibenika čisti ruševine

Šibenik kroz tjeđan

Narodno kazalište

Srijeda, 3. XI. — Vokalni koncert RKUD »Kolo«. Početak u 20 sati.

Cetvrtak, 4. XI. — BEZ TRECEGA — drama od M. Begovića. Početak u 20 sati.

Petak, 5. XI. — nema predstave.

Subota, 6. XI. — ZAJEDNIČKI STAN — komedija od N. Dobričanina. Početak u 20 sati.

Nedjelja, 7. XI. — DUGONJA, TRBONJA, VIDONJA — predstava za djecu. Početak u 10 sati.

BEZ TRECEGA — drama od M. Begovića. Početak u 20 sati.

Ponedjeljak, 8. XI. — Gostovanje članova RADIJA ZAGREBA. Početak u 19,30 sati.

Utorak, 9. XI. — IVICA I MARICA — predstava za djecu, u organizaciji Kotarskog odbora Crvenog križa Šibenik. Početak u 10 i 17 sati.

Kinematografi

SLOBODA: premijera američkog filma u bojama — ZAMEO IH VJETAR — Dodatak: Filmske novosti br. 40. (do 8. XI.)

TESLA: zatvoreno radi restauriranja.

Dežurna ljekarna

Službu vrši II. narodna ljekarna — ulica Bratstva i Jedinstva.

IZ MATIĆNOG UREDA

ROĐENI

Božana, kći Ilij i Marije Sarac; Radojka, kći Adama i Ane Vukšić; Zoran, sin Jere i Stefanie Gracin; Dušan, sin Križana i Lucije Vučkela; Ljuba, kći Frame i Ane Protega; Igor, sin Jockana i Marije Ninić; Andelka, kći Nike i Elizabete Aleksa; Slavica, kći Slavka i Viktorije Valčić; Mladenka, kći Mijkla i Mire Crljen; Borislav, sin Miloša i Bosiljke Cvjetan; Zoran, sin Ante i Karmele Slavica; Goran, sin Mladenka i Zorke Jurković; Senka, kći Ive i Milene Juric; Zvezdana, kći Josipa i Ane Dželalija; Pera, kći Sime i Ande Verović; Nedeljko sin Ivana i Mandre Mudronja; Nevenka, kći Stipe i Jerke-Mare Bačić i Edvin, sin Emila i Zejnje Dreščić.

VJENČANI

Cvrle Božo, zemljoradnik — Jelović Vojna, domaćica; Jakovljević Dragomir, službenik — Streljov Nada, zubar i Silov Ivan, radnik — Vukorepa Ivanka, radnica.

UMRLI

Grgurev Oršula rođ. Sekso, stara 82 god. i Grubišić Tada ud. p. Ante, stara 83 god.

ZAHVALA

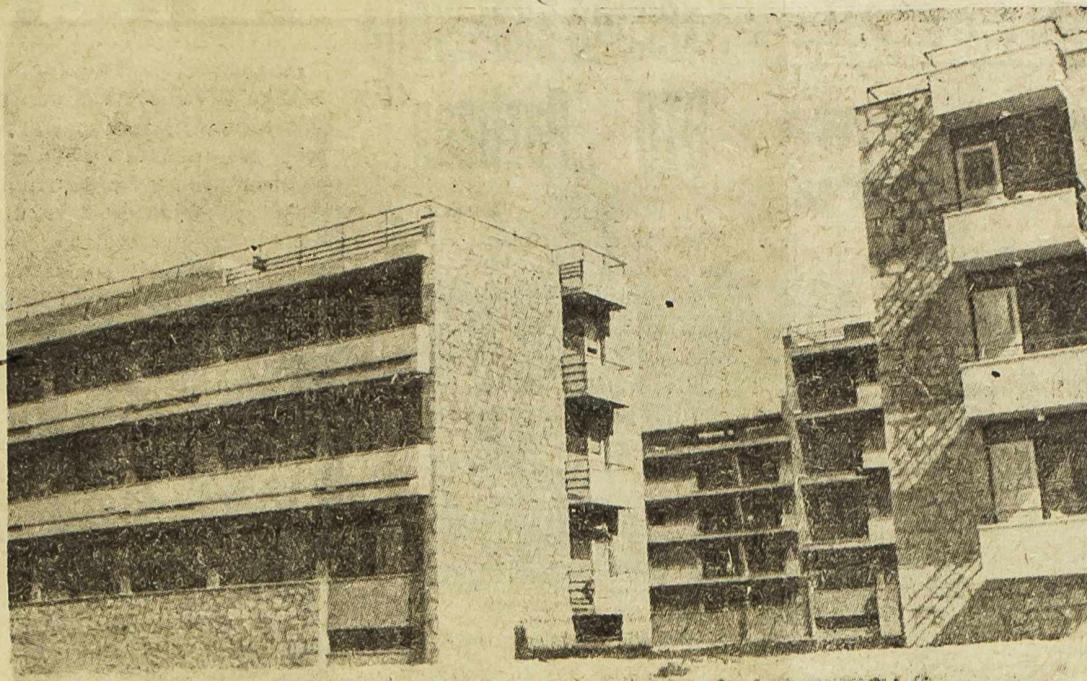
Povodom smrti našeg nezabavnog supruga, oca, brata i rođaka Bare Sarića, izražavamo najtopliju zahvalnost radnim kolektivima, političkim i društvenim organizacijama, gradskoj glazbi i vatrogasnemu društvu i mnogobrojnim građanima, koji su odali dostoju počast pokojniku i ispratili ga na groblje.

Posebnu zahvalnost izražavamo radnicima i službenicima tvornice lakiha metala »Boris Kidrič«, a osobito direktoru drugu Mirku Rončeviću, za izvanrednu pažnju i brigu za vrijeme pokojnikove bolesti i sahrane.

Isto tako odajemo punu zahvalnost dru. Ivanoviću, magistru farmacije Franceschiju i liječnicima Doma narodnog zdravlja, koji su liječili pokojnika u Šibeniku.

Također se duboko zahvaljujemo profesoru dru. Hanu, šefu interne klinike na Rebru u Zagrebu, njegovim suradnicima i bolničkom osoblju, koji su učinili sve da bi pokojnika otrgnuli od smrti.

Ožalošćena obitelj i rodbina

Nove stambene zgrade na Baldekinu

Završena akcija pošumljavanja

U nedjelju je oko stotinu članova Socijalističkog saveza sudjelovalo na pošumljavanju predjela u blizini kupališta Jadrije. To je ujedno bila posljedna velika akcija u »Tjednu pošumljavanja«. Tom prilikom iskopanu je preko hiljadu jama. I ovoga će

GOSTOVANJE ČLANOVA RADIO ZAGREBA

U nedjelju je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini što ljepšim, da već jednom nestane goleti. Pošumljivanje ovog predjela izvršeno je pod rukovodstvom ing. Milana Lalijevića.

puta došla je do izražaja velika volja i ljubav da se naš kraj učini

Narodni odbor kotara

Šibenik

Povodom

**10 - godišnjice oslobo-
đenja našeg grada i
kotara**

upućuje svim radnim ljudima sela i grada
najsrdačnije čestitke pozivajući ih da i
dalje nesebično rade na unapređenju svo-
ga kraja i socijalističke domovine.

Također tople čestitke upućuje
pripadnicima onih slavnih jedinica, koje su
oslobodile naš kotar i grad.

Pilana
i tvornica sanduka
Šibenik

čestita

svim građanima Šibenika

**10-godišnjicu njegova
oslobodjenja**

Svim građanima Šibenika
čestita

**10-godišnjicu
njegova oslobodjenja**

Obrtno poduzeće
„DANE RONČEVIĆ“
ŠIBENIK

Svim radnim ljudima grada Šibenika
čestita

**10-godišnjicu
njegova oslobodjenja**

Radni kolektiv
„JADRANKA“
tvornica tekstila i
užarije - Šibenik

Svim građanima grada i kotara Šibenik
čestita

10-godišnjicu njegova oslobodjenja

sa željom da postignu što više uspjeha u izgradnji socijalizma

Radni kolektiv

**„RAD“ - građevno poduzeće
Šibenik**

Svim svojim mušterijama
te radnom narodu kotara
i grada

želi

mnogo uspjeha čestitajući
im

**10-godišnjicu
oslobodjenja Šibenika**

Radni kolektiv
trgovačkog poduzeća
„Kornat“ - Šibenik

**Svim svojim mušterijama
te radnom narodu
grada i kotara Šibenik**

čestita

10 - godišnjicu njegova oslobodjenja

Transportno poduzeće
„Jadran“ - Šibenik

Svim radnim ljudima
grada Šibenika
čestita

**DESETGODIŠNJCU
njegova oslobodenja**

TRANSJUG
Međunarodno otpremništvo
Šibenik

Kinopoduzeće Šibenik
Telefon: 2-83

Svim svojim posjetiocima
i radnim ljudima Šibenika
čestita

**Desetgodišnjicu
njegova oslobodenja**

**Industrija pokućstva
„NAPREDAK“ NOVI SAD**
Prodavaonica Šibenik

Čitavom radnom narodu
Šibenika
čestita

10-godišnjicu njegova oslobodenja

**Radni kolektiv građevnog poduzeća
„IZGRADNJA“ Šibenik**

**Svim radnim ljudima grada i kotara ŠIBENIK
čestita**

Desetgodišnjicu njegova oslobođenja

Autotransportno poduzeće - Šibenik

Telefon: uprava 2-70
garaza 4-28

**Svim radnim ljudima grada
i kotara
čestita**

**Desetgodišnjicu
oslobodjenja Šibenika**

**Desetgodišnjicu
oslobodjenja Šibenika**

čestita

čitavom radnom narodu grada i kotara

**Radni kolektiv
Pomorskog građevnog poduzeća
Šibenik**

**Čestitajući radnim ljudima grada
i kotara**

Desetgodišnjicu oslobodjenja Šibenika

želi im mnogo uspjeha

u socijalističkoj izgradnji

**Radni kolektiv
„Prehrana“ - poduzeće
za promet prehrambenim
artiklima - Šibenik**

„GRADSKI MAGAZIN“

Trgovačko poduzeće na veliko i malo - Šibenik

P o v o d o m

10-GODIŠNICE OSLOBOĐENJA ŠIBENIKA

upućuje srdačne čestitke

svom radnom narodu grada Šibenika i okolice

U čast 10-godišnjice oslobođenja Šibenika, na određene cijene
daje poseban popust svim individualnim kupcima, za vrijeme od 1. do
6. XI. 1954. god. u visini od:

- 10% u radnji broj 1 - željezara
- 10% u radnji broj 2 - tekstil
- 10% u radnji broj 3 - tekstil
- 10% u radnji broj 4 - obuća
- 10% u radnji broj 5 - galerterija
- 10% u radnji broj 6 - tekstil
- 10% u radnji broj 7 - tekstil
- 10% u radnji broj 8 - knjižara
- 10% u radnji broj 9 - knjižara
- 10% u radnji broj 10 - koža i obuća
- 10% u radnji broj 11 - parfumerija
- 10% u radnji broj 13 - staklo i kućne potrepštine
- 10% u radnji broj 14 - tekstil
- 6 % u radnji broj 15 - konfekcija
- 10% u radnji broj 16 - namještaj
- 10% u radnji broj 17 - elektrotehnički materijal
- 200 dinara po prm. ogrijevnog drveta u radnji broj 18.

Bogati izbor robe - Najniže tržne cijene!
Posjetite naše radnje bez obaveze na kupnju.

POVODOM

10-GODIŠNICE OSLOBODJENJA GRADA I KOTARA ŠIBENIK

upućujemo svim radnim ljudima srdačne čestitke sa željom, da postignu još veće uspjehe na razvitku svoje komune i čitave socijalističke zajednice.

Posebno tople čestitke upućujemo, ovom prigodom, hrabrim borcima i rukovodiocima jedinica, koje su sudjelovale u oslobođenju našeg kraja.

**NARODNI ODBOR
GRADSKE OPĆINE
ŠIBENIK**

Mjesno sindikalno vijeće

ŠIBENIK

Radničkoj klasi grada i
kotara, te svim sindikalnim
organizacijama

čestita

Desetgodišnjicu oslobođenja

Šibenika

sa željom za postizavanje što većih uspjeha na socijalističkoj izgradnji

„OTPAD“

Poduzeće za promet otpadima - Šibenik

čestita

radnom narodu
grada i kotara

10-godišnjicu oslobodenja

„KOTEKS“

Poduzeće za promet kožom
NAKUPNA STANICA — ŠIBENIK

Svim svojim mušterijama,
proizvođačima i cijelom na-
rodu našeg grada i kotara

čestita

Praznik oslobođenja

Svim svojim
potrošačima kao
i trudbenicima
grada i kotara
Šibenik

čestita

Desetgodišnjicu oslobodenja

Radni kolektiv
„MESOPROMET“ - ŠIBENIK

RADNI KOLEKTIV
 »KRKA« - industrija za proizvodnju i
 promet prehrambenim artiklima - Šibenik

čestita
 svim radnim ljudima grada i
 kotara Šibenik

DESETGODIŠNJCU
 njegova oslobođenja

Svim svojim
 potrošačima
 i radnim lju-
 dima Šiben-
 ka

ČESTITA

10-GODIŠNJCICU
**njegova oslobo-
 denja**

Trgovačko poduzeće
 „DOĆE“ - Šibenik

Praznik oslobođenja
3. STUDENOGA

čestita
 svim radnim ljudima
 grada i kolara Šibenik

Poduzeće LUKA I SKLADIŠTA
 Šibenik

ČESTITA

RADNI KOLEKTIV

Tvornice lakih metala „Boris Kidrić“ . Šibenik

**Desetgodišnjicu oslobođenja
 grada i kotara Šibenik**

**svim radnim ljudima našeg
 kraja**

RIBARSKI KOMBINAT „KORNAT“ ŠIBENIK

čestita

10-godišnjicu oslobođenja Šibenika

**svim svojim poslovnim prijateljima te radnom
 narodu grada i kotara Šibenik**

RADNI KOLEKTIV TVORNICE ELEKTRODA I FEROLEGURA - ŠIBENIK

Sjećajući se žrtava koje je ugradio u temelje
socijalističkog poretka

čestita

građanima Šibenika

Desetgodišnjicu oslobođenja

Radni kolektiv Tvornice glinice i aluminija - Lozovac

čestita

Desetgodišnjicu oslobođenja grada i kotara Šibenik

svim radnim ljudima, a posebno borcima
i rukovodiocima Narodnog ustanka